

Izhaja 10.
dan vsacega
meseca.

POPOTNIK

Velja za celo
leto 3 gold. za
pol leta 1 gold.
60 kr.

List za šolo in dom.

III. leto.

V Celji, 10. novembra 1882.

11. list.

Dom.

Kde prvič ti prodiral
Je solnčni žar'k v oko ;
Kde prvič si oziral
Se v zvezdnato nebo ;
Moč božjo — blisk in grom —
Kde prvič te učila,
In burja je strašila ;
Tam človek tvoj je dom !

Kde prvikrat se nagnil
K teb' mamke mil' pogled ;
Kde prvič te pozdravil,
Sladak ljubezni med ;
Modrost kde oče tvoj,
Ti prvič v srce vsajal,
Mu ti v naročji rajal,
Ljubav, in dom je tvoj ! —

In naj si bo gorati,
Ne zmeni se za to !
Če tud' tam sila tlači,
Naj dom ti vselej bo !
Se vkane — kdor željé
Po tujih krajih pase ;
Kde vžival zlate čase —
Se spomniti ne ve. — č

Kaj je vest, kako se vzbuja in požlahtnuje ?

Izobraževanje moralnih ali нравnih čutstev se zamore v raznih predmetih, v jezikoslovji kakor tudi pri zgodovini v ozir jemati. Pred vsem je požlahtnenje нравnih čutstev naloga učiteljev verozakona. Kakor povsod, mora se tudi v tem počasno od stopnje do stopnje korakati in poterpežljivo čakati dobrega vspeha.

Ako začne človek razsojevati svoja kakor dela družih in je zmožen doveršivna ali že doveršena djanja sè svojim visokim poklicem in sè svojimi нравnimi dolžnostmi do Boga primeriti in razsoditi, je - li dovoljeno ali prepovedano, pravično ali krivo, prišel je do notranjega spoznanja, kteremu se vest pravi.

Vesti, katera vsako djanje presojuje, pridruži se čutstvo, koje ravno kar storjeno djanje hvali ali graja. V raznih duševnih razmerah je tudi vest

razna. Pri otroku vest tako rekoč kali; brezbožni ima otrpnjeno, misleči brihtno, pobožni razsvitljeno, skesani zbujeno, poboljšani čuječo, dober nežno, zanemarjeni surovo, zagrevljeni topo, strastni otemnjeno, boječi tenko in lahkomišljeni široko vest.

Pravično vest ima, kdor se zaveda, da mu je lastna, resnična volja po nar boljši razsodbi v vsakem slučaju ravnati in si tudi v resnici prizadeva postav zvesto spolnjevati.

Kdor se v razsodbi in dopolnjevanji postav sam sebe svojevoljno prekane ali od družih prekaniti pusti, ta ima krivo vest.

Ako si je človek svest, da čez dobro in hudo, pri katerem si bodi djanji, pravično določuje in vsled te določbe brezboječno in mirno ravna, tega vest se imenuje zanesljiva. —

Če komu vest dvomljive razjasnuje, katero od dveh ali večih djanj je postavno, tako se imenuje dvomljiva vest.

Mirna vest se upira na svest, da del, ketera imajo slabe nasladke, nismo namerjevali. — Tej ravno nasprotna je nemirna vest.

Dobra vest obstoji v prepričanju, da smo v v em pravično ravnali. Tako n. pr. že modri Sokrat govori o dobri vesti: „Ker sem prepričan, da nikomur nič hudega ne delam, nikakor ne morem sebi krivice storiti in proti svoji dobri vesti priznati, da sem kaj hudega zaslužil.“ — Iz nasprotnega prepričanja zavra huda vest.

Pred vsakim djanjem z notranjim sodnikom zaradi prave in neprave vesti se posvetovati in temu svetu brezpogojno slediti, imenuje se vestnost. — Nasprotna od te je brezvestnost.

Ako nam vest zaradi npravnega vedenja kaj očita in nam to očitane neko nezadovoljnost do samih sebe, ter britke dušne muke pouzroči, tako se imenuje to grizoča vest. —

Vest se zbujaja, ostri in požlahtnuje v postavi, zapovedi in prepovedi. Da se vest pri mladeži budi in požlahtnuje, mora ona dobro vedeti, kaj je dovoljeno in nedovoljeno, kaj zapovedano in prepovedano. — Razvidno je tedaj, da se ji mora tudi razumljivo povedati: kaj mora storiti, kaj opustiti, da tudi rada stori in opusti, ker v tem spolnjuje voljo božjo. Da ji bo mogoče vse to z veseljem storiti in opustiti, ji bo Bog dal svojo pomoč, ako ga bo prosila. —

Odgovorniki naj bi nadalje mladež opozorili, da v slučajih negotovosti, je-li to ali ono djanje dovoljeno ali ne, je bolje za svet prašati kakor v dvomu svojevoljno ravnati, kar vest zdatno slabi. Ker je navadno mladež zelo pozabljiva, treba jo je večkrat na njene dolžnosti opomniti, da se jih navadi vestno dopolnjevati. Le kdor je vestno izgojen, da zapovedi božje vestno spolnjuje, njemu bode tudi sveta zvestoba do državnih postav, do domovine, rodovine in poštenega prijateljstva. Odgovorniki naj bi se večkrat spominjali besed: „Kdor je v malem nezvest, bo tudi nezvest v velikem“ — ter naj bi vselej in povsod mladež napeljevali se v vsaki, še tako majhni reči vestno obnašati. Moč vesti bo toliko krepkeja, kolikor se kdo v spolnjevanji zapovedi Narvišjega,

in volje svojih odgojiteljev, starišev itd. vadi. Otrok naj se tudi vadi na samega sebe paziti, ne nepremišljeno in lahkomisljeno ravnati. Dobro bi bilo tedaj tu in tam od njega kratek odgovor od vsega, kar je čez dan delal, tirjati. Samo po sebi je razvidno, da vsakdanje premišljevanje vesti, z ozirom na požlahtnjenje, brez pomena ostati ne more. Nepretehtano življenje nič ni človeku vredno*, pravi že grški modrijan.

Kako dobra vest človeka hvali in plačuje, huda pa nasprotno kaznuje, treba, da se otrokom dokazuje z lahko umljivimi vzgledi, katerih ponuja odgojteljem zgodovina razodeta obilo. — Pred vsem pa naj bo vestno obnašanje odgojiteljev samih mladeži živi vzgled vsestransko izobražene vesti.

S.

Zemljepisje v narodni šoli.

Spisuje J. K e l c.

(Dalje.)

2. K o r o š k o.

V katero deželo pelje železnica od Maribora ob reki Dravi proti zahodu? V katero deželo bi se tedaj pripeljali po tej železnici od Maribora? Po kateri poti bi se dalo od nas mimo Maribora na Koroško dospeti? Na kateri strani od Maribora leži Koroško? Na kateri strani od nas? Pokaži, kje meji Štajarsko ob Koroško vojvodino? Kteri naslov ima tedaj Koroška dežela? Zakaj se imenuje vojvodina? Ktero vojvodino še poznate? Hočem vam sedaj meje Koroške vojvodine narisati?

Koroško meri 104 □-Mm. Koliko meri Koroško? Je Štajarsko ali Koroško večje? Za koliko je Štajarsko večje? Prebivalcev ima 344.000. Koliko ima prebivalcev? Za koliko ima Štajarsko več? Če hočemo zvedeti, ktera dežela je bolj obljudena, moramo zračuniti, koliko prebivalcev pride povprek na vsak □-Mm. Kako bomo zvedel, ktera dežela je bolj obljudena? Po katerem računu? Zračunimo! Ktera dežela je povprek bolj obljudena? Za koliko? itd. Nemcev je nad 220.000, Slovencev nad 110.000. Koliko je Nemcev? Koliko Slovencev? Koliko Slovencev je na Štajarskem? Za koliko jih je več? Koliko jih je v obeh deželah skupaj? Slovenci prebivajo na Koroškem na južni, Nemci pa na severni strani. Na kateri strani prebivajo Slovenci? Nemci? Na kateri strani prebivajo tudi na Štajarskem Slovenci? Nemci? (Ponavljjanje vsega).

Poglavitna in največa reka je Drava, ki preteče vso deželo od zgornjega do spodnjega Dravberga. Hočem to reko narisati. Pokaži poglavitno reko na Koroškem? Od kterege, do kterege mesta teče? V katero deželo teče pri spodnjem Dravbergu? Dotoki na levem bregu so: gornja Bela, Jezernica, Kerka, Glana in Labodnica; na desnem Zila. Pokaži dotoke na levem bregu Drave! Kje je njih vir, izliv? itd. Ravno tako na desnem bregu. Jezera so: belo, milstatsko, osojansko in vrbsko. Pokaži jezera! Ktero je največe? Po vrbskem jezeru se vozijo s parobrodí. Kaj je parobrod? (Začetek vrbskega

jezera.) Ktero jezero je najbolj na zahodu? vzhodu? jugu? severu? Na desnem, levem bregu Drave itd? (Ponavljanje voda.)

Koroško je bregovita dežela. Drava loči vse gore na Koroškem v severni in južni odraslek. Kterim deželam se prišteva Koroška glede površja, ker je večinoma bregovita? Kaj deli gore na Koroškem? V ktere dele? Na levem obrežji Drave imamo na severozahodu: Visoke Ture, najvišji breg Veliki zvonar s prelepim ledenikom in na severovzhodu: koroško štajarske Alpe. Ktere gore so na severozahodu? Kteri je najvišji breg? Kaj je ledenik? Pokaži koroško-štajarske Alpe? Na katerem dravskem obrežju so te gore? Kteri dravski dotoki tečejo po teh gorah? Na desnem obrežji Drave so karnske Alpe. Kako se imenujejo gore na desnem obrežji Drave? Pokaži je! Pontabelsko sedlo je deli v zahodne in vzhodne karnske Alpe. V kaj je deli pontabelsko sedlo? Pokaži pontabelsko sedlo? Kaj se imenuje sedlo med gorami? Čemu služijo takšna sedla med visokimi gorami? Med Dravo in Zilo se te gore imenujejo zilske Alpe. Kje so zilske Alpe? Najvišji breg je Dobrač s prelepim razgledom na različne strani. Kteri breg je tam najvišji? Pokaži ga. Vzhodne karnske Alpe imenujejo se Karavanke. Pokaži Karavanke? Do ktere že znane dežele se vlečejo? Karavanke so strme steni podobne gore, ki pa imajo več prelazov, kakor: Predel, Ljubelj itd. Čemu so Karavanke podobne? Se da tedaj lahko črez nje priti ali peljati? Kaj služi, da se zamore prek teh gora dospeti? Pokaži, imenuj te prelaze! Ti prelazi vodijo s Koroškega v južne dežele, v Primorsko in Kranjsko. V ktere dežele vodijo ti prelazi? Ktere dežele so tedaj Koroški na jugu? (Ponavljanje bregov in rek). Med gorami ob rekah se razprostirajo zelo prijetne in rodovitne doline. Kaj se razprošča med gorami ob rekah? Po rekah, ob katerih so, imajo tudi te doline večinoma svoja imena. Po čem imajo te doline svoja imena? Kako se tedaj imenuje dolina ob Zili, Labodnici? Največja ravnina je celovška ob reki Dravi, kjer je glavno mesto Celovec. Ktera ravnina je največja? Ktere reke tečejo po tej ravnini? V tej ravnini na gospej-svetskem polji so se nekdaj postavljali koroški vojvodi. Kdo se je postavljajl v tej ravnini? Na katerem polji? Kako? Pri sv. Andreju v labodski dolini je bil poprej sedež našega knezoškofa, kteri sedež je pokojni škof Martin Slomšek v Maribor prestavil. Kje je bil poprej sedež našega škofijstva? Kdo ga je prestavil? Kam? Zaradi tega se naša škofija labodska ali lavantinska nazivlje. Kako se nazivlje ali imenuje naša škofija? Zakaj? (Ponavljanje dolin, bregov, rek.) Ker je dežela gorata, ima tudi ostro in hladno podnebje, samo po dolinah vlada topleji zrak; najtopleji in najmileji pa je v labodski dolini, ktera je samo proti jugu odprta, od vseh drugih strani pa jo pred mrzlimi vetrovi varujejo gore. Kakšno podnebje je večinoma na Koroškem? Kje je ostro in hladno? Kje mileje? Kje najtopleje? Zakaj je v labodski dolini najtopleje? Po različenosti površja in podnebja so tudi pridelki različni. Zakaj so pridelki različni? Koroško se najbolj ponaša sè svojimi kopaninami in živinorejo, posebno govejo živino, pa tudi s konji in ovcami. S čim se tedaj Korošci najbolj pečajo? Največ nakopljejo železne rude, potem svinca v Blei-

bergu z največim svinčenim rudnikom na Avstrijskem, premoga in tudi več drugih rudnin. Kakšne rude se najbolj nahajajo na Koroškem? Rudarstvo in obrtnija z obdelovanjem rudnin preživi skoraj večino Korošcev. Kaj preživi večino Korošcev? Žita nimajo dovolj. Žito in vino si morajo v drugih deželah kupovati in dovažati. Ktere pridelke morajo v drugih deželah kupovati? Ktere zopet prodajajo in izvažajo? Česa jim je zopet za vožnjo teh pridelkov treba? Ktera jim je največja cesta na vodi? Kaj zvažajo vse po Dravi? Železnica, ki se začne pri Mariboru, pelje po celi deželi na Tirolsko in ima postransko črto od dolnjega Dravberga v Voflsberg; Rudolfova železnica veže Koroško z gornjim Štajarskim in Kranjskim. Jmenuj in pokaži železnice na Koroškem? Ktere dežele veže proga počemša v Mariboru? Ktere dežele veže Rudolfova železnica? Proti katerim stranem sveta se prevaža blago po prvi, proti katerim po drugi železnici? Deželni zbor zboruje v Celovci in ima 37 poslancev; v drž. zbor na Dunaj pa volijo Korošci 9 zastopnikov. Celovec je glavno mesto in ima 16.000 prebivalcev. Ktero je glavno mesto na Koroškem? Ob kateri reki? V kateri planjavi? Koliko prebivalcev ima? Ktero mesto že poznate, ki ima skoraj toliko prebivalcev? Kolikokrat toliko prebivalcev ima Gradec? V Celovci je sedež deželne vlade in krškega knezoškofa. Čegav sedež je v Celovci? V Celovci je latinska šola. realka, učiteljišče in več drugih šol. Kteri učni zavodi so v Celovci? V Celovci je sedež in odbor družbe sv. Mohora. Jmenitnost te družbe. Druga mesta so: Beljak, Bleiberg, svinec, Špital in Trebiž s fužinami; Borovlje, izdelovanje pušk; Prevalje, velikanska izdelovalnica za železo; Velikovec itd III. ber. Jmenuj in pokaži še druga mesta? Kje leži ktero? Ktero je najbolj na zahodu, vzhodu, severu, jugu? Kaj se izdeluje v enem, kaj v drugem itd? (Ponavjanje vsega, risanje od strani učencev. Nekaj o šegah Korošcev, osobito Slovencev; n. pr. III. berilo str. 84.)

(Dalje sledi.)

Prvi pouk

po analitično-sintetični učbi.

Spisujeta Ivan Kele in Sim. Šalamun.

(Dalje.)

III. Ionec.

A. Nazoroi nauk: (Kuhinjska priprava.)

Kaj morate imeti po zimi, ako ste zunaj, da vas ne zebe? Kje ste pa najrajši, kadar zunaj dežuje ali sneži? Skozi kaj pridemo v hišo? Kam pridemo najprej skozi vrata? Kam zamoremo iz veže priti? Skoz kaj pridemo v izbo ali sobo? Kam še lahko pridemo iz veže skoz duri? Čemu je kuhinja? Na čem in kje kuhamo v kuhinji? Kdo kuha? Kaj kuhajo mati? Kakšna jedila kuhajo? Kaj morajo imeti, če hočejo ogenj napraviti? S čim zakurijo drva? Smejo otroci vžigalice rabiti? Kaj bi se njim lahko

pripetilo? (Uč. pove kakšno kratko povest, kako je otrok z vžigalnicami veliko nesrečo napravil.) V čem kuhajo mati jedila? Iz česa so lonci narejeni? Iz česa še? Kakšne lonce imamo? Kdo dela glinene lonce? Kaj še dela lončar? Na kaj denejo mati kuhana jedila? Na kaj si devljemo iz skleda jedi? V lonce, skleda, okrožnike lahko kaj denemo; imenujejo se posoda. Kaj je lonec, skleda, okrožnik? Ali mi še znaš kakšno drugo posodo imenovati? V čem pa grejejo mati vodo za kuho in pomivanje? Iz česa je kotel? Kdo dela kotle? V čem pa mati zabelj pražijo ali kaj pečejo? Iz česa je ponev? Kdo dela punve? V čem si mati prinesejo vode od studenca? Iz česa je škaf? Kdo dela škafe? Kdo bo vedel sedaj posodo imenovati? Kje vidite navadno to posodo? Kakšna posoda je tedaj to? Kuhinjska posoda. Kam shranjujejo mati skleda in okrožnike? (v sklednik). Kam devljejo navadno lonce? S čim vzdigujejo mati lonce iz peči? Iz česa so burklje? Kaj imajo in na čem so nasajene burklje? Kdo jih naredi? Kaj nastavijo mati pod burklje, če je lonec težek? S čim razgrnejo mati ogenj, če kruh počejo? Na čem devljejo kruh v peč? Ker z burkljami, grebljico in loparjem v kuhinji delamo, zato se imenujejo te reči kuhinjsko orodje. Kaj so burklje, grebljica, lopar? Ali mi še znaš katero drugo kuhinjsko orodje imenovati? Kaj potrebujejo, če hočejo mati kaj rezati? Čemu je kozica? Kaj ima kozica? raženj,? (na različni obračamo pečenko) penjača,? (s penjačo pobiramo pene.) Iz česa je penjača? Iz česa je kuhalnica? Čemu so klešče, ki jih v kuhinji potrebujemo? Iz česa so? Kdo jih naredi?

Kteri mi še zna kuhinjsko posodo imenovati? Čemu je lonec? skleda, okrožnik, kotel, ponev, škaf, korec? Iz česa je? Kako se imenujejo tiste reči v kuhinji, v ktere kaj devljemo? Kako tiste, s katerimi kaj delamo?

Kuhinjsko orodje in kuhinjsko posodo imenujemo skupaj kuhinjska priprava. Kdo mi sedaj zna nekatere dele kuhinjske posode imenovati? Kakšna mora biti zmiraj kuhinjska priprava?

Učitelj pokaže glinast lonec in vpraša: Kaj je to? Kaj je lonec? Kuhinjska posoda. Čemu rabimo lonec? Iz česa je ta lonec? Kdo dela glinene lonce? Ktero posodo še dela lončar? Kako se imenuje posoda, ktero lončar izdeluje in je glinena. Kaj ima lonec tu zgoraj? (rob.) Kaj ima tukaj na robu? Čemu je nos ali dulec? Kako se imenuje ta trebušnat ali napet del? (bok.) Kako se imenuje del, za katerega držim? (držaj, ročaj, rocelj.) Kaj ima lonec tu spodaj? (dno.) Kdo mi ve sedaj dele lonca povedati? Imenuj! Sedaj vsi! Učitelj pokaže železni lonec in vpraša: kaj je to? Ali je to tudi glinen lonec? Iz česa je ta lonec? Kakšen lonec je tedaj? Dela železne lonce tudi lončar? (Učitelj pove in potem izprašuje, kako se železni lonci lijejo.) Kteri mi zna dele železnega lonca imenovati? Kaj mislite, kteri lonec je močnejši, glineni ali železni?

B. Pripovest.

Pazite! hočem vam nekaj o glinastem in železnem loncu povedati. Učitelj pripoveduje iz Začetnice str. 47. „Glineni in železni lonec.“

C. Izpraševanje, nauk.

Kaj je stalo na ognjišči? Kaj je kuharica potem kupila? Kje je kupila glinen lonec? Kdaj rečemo, da je semenj? Kaj se prodaja in kupuje na semnji? Poleg česa je kuharica postavila glinen lonec? Kaj začne glinen lonec na ognjišči? Kako bi še lahko drugače rekli namesto prepirati? Je to lepo, če se učenci med seboj prepirajo? Kako zakriči glinen lonec? Kteri je hotel sedaj gospodar biti? Čegav čas je minil? Kaj ga popraša železni lonec? Ali je bil morebiti železni lonec srdit? Kakšen je bil? Čegav je prostor, na katerem železni lonec stoji? Kaj naj stori glineni lonec, če ga hoče imeti? Kaj reče glineni lonec na to? Kaj je hotel glineni lonec imeti? Kaj stori, ko je to zgovoril? Kteri se zdobi na drobne črepinje? Kaj se navadno zgodi slabejšemu, če se nad močnejšega postavi? Kteri od teh dveh loncev pa je bil slabjši? Kaj se mu je tudi zgodilo? Ali je tedaj lepo in dobro, če se ljudje med seboj prepirajo?

D. Risanje lonca.

Učitelj pokaže lonec in vpraša: Kaj je to? Iz česa je ta lonec? Kdo dela glinene lonce? Ktero posodo še dela lončar? Kako se imenuje posoda, ktero lončar izdeluje? Čemu je lonec? Kakšne lonce še imamo? Kdo mi še zna dele lonca imenovati?

Uganka v Začetnici str. 48. 2.

Table na klop! 1. 2. 3.

Nastavite na levi strani, ter vlecite proti desni lepo ravno ležečo črto, Nastavite sedaj na levem koncu te črte in vlecite malo nagnjeno proti desni dol! Nastavite sedaj nekoliko pred desnim koncem ležeče črte in vlecite malo nagnjeno proti levi dol, ravno tako dolgo kakor poprejšnjo nagnjeno! Zvežite konca teh dveh nagnjenih črt z ravno ležečo! Nastavite na desnem koncu zgornje ležeče črte in vlecite do desne nagnjene črte proti levi dol! Nastavite sedaj na levem koncu zgornje ležeče črte in vlecite zakrivljeno proti levi dol do blizu spodnjega konca leve nagnjene črte!

Kaj je to, kar smo sedaj narisali? Ali je to pravi lonec? Kje ima ta lonec rob, nos, bok, dno, držaj? Pokaži I!

Narišite sedaj sami prav lepo več loncev!

E. Razkrojitev besede lonec.

Učitelj še enkrat vpraša: Kaj je to, kar ste sedaj risali? Recile še enkrat lonec in pazite, kaj bom na tabli napravil! ^{lo-nec}
^{lo-n, e, c,} Kaj ste zgovorili, ko sem prvo zakrivljeno črto naredil? Kaj ste rekli pri drugi? Kaj pomeni tedaj prva, kaj druga zakrivljena črta? Kolikokrat ste prenehali, ko ste zgovorili besedo lonec? Koliko zlogov ima tedaj beseda lonec? Kako

se glasi prvi, kako drugi zlog? Zgovorite prav počasi prvi zlog! Kaj ste zgovorili najprej? Kaj potem? Zgovorite še enkrat l in pazite, kaj bom na tabli napravil! Kaj ste zgovorili, ko sem naredil to ležečo črto? Kaj pomeni tedaj ta črta? Kaj ste zgovorili za l? Zgovorite še enkrat o in pazite, kaj bom na tabli naredil! Kaj ste zgovorili, ko sem napravil drugo ležečo črto? Kaj pomeni tedaj ta črta? Koliko ležečih črt že imamo? Kaj pomeni prva, kaj druga? Recite tako dolgo pri prvi črti l, dokler vam druge ne pokažem in potem hitro o! Enako nazaj. (Vaje na različne načine, kakor na prste, s trkanjem ob mizo itd.) Kaj je l, ker se glasi kadar ga zgovorimo? Kaj je tudi o? Koliko glasov že poznamo v besedi lonec? Kako se glasi prvi, drugi? Povej še enkrat prvi zlog! Kdo mi še ve drugega povedati? Recite še enkrat prav počasi n e c! Kaj ste zgovorili najprej? Kaj potem? Kaj na koncu? Koliko glasov ima drugi zlog? Zgovorite prvi glas in pazite, kaj bom na tabli naredil! Kaj ste zgovorili, ko sem naredil to ležečo črto? Kaj pomeni tedaj ta ležeča črta? Enako drugi in tretji glas. Kaj pomeni prva, druga, tretja črta pri drugem zlogu? Recite tako dolgo pri prvi črti n, dokler vam druge, tretje ne pokažem in potem hitro e, c, itd. Koliko glasov ima prvi, drugi zlog? Koliko oba skupaj? Recite tako dolgo prvi glas, dokler vam druge črte ne pokažem in potem hitro drugega! Potem se zgovorita prva dva skupaj in se tretji dostavi; potem prvi trije in se šrti dostavi: potem prvi štirje in se peti dostavi. Enako nazaj.

F. Pisanje besede lonec.

Table na klop! 1. 2. 3. Napravimo si tri ležeče črte!

l, o, n, e, c lonec.

Zdaj vam hočem znamenje za prvi glas pokazati. Kako se glasi prvi glas? Pazite, kako bom naredil l! Pri kateri črti sem nastavlil? Na desno gor, dalje gor do zgornje črte, zakrivljeno proti levi dol do spodnje črte, zakrivljeno proti desni gor do srednje. To je znamenje za prvi glas. Kako se imenuje? Kaj je sedaj glas l, ker smo ga napisali? Recite! to je črka l. Kdo mi ve pokazati in povedati, kako sem črko l napravil? Poskusimo sedaj vsi skupaj! Sedaj bomo pisali na table! Nastavite pri spodnji, vlecite tenko črto proti desni gor do zgornje, itd.

Kako se glasi ta črka? Koliko debelih črt ima? Učitelj pokaže tiskano črko l in vpraša: koliko debelih črt ima tudi ta črka? Kako se tedaj imenuje? Je - li to pisana ali tiskana črka l? Kako bomo pisali črko l, pokaži J! Enako se nauče spoznavati črko o. Pismena in tiskana sestava črk, l, o, ol, lo, il, li.

Kteri glas slišimo za o? V kateri besedi smo že imeli glas n? Poišči tiskano črko n! Kteri glas slišimo za n v besedi lonec? V kateri besedi smo se že učili glas e? Je - li to glasnik ali tihnik? Povej mi kakšni že znani tihnik! Kdo še zna črko e napisati? Kdo tiskano poiskati? Kaj slišite na koncu besede lonec? Sedaj vam hočem znamenje za ta glas pokazati. Pozite!

Na desno gor do srednje črte, po tisti malo dol do spodnje, zakrivljeno proti desni gor do srednje, po debeli črti gor do srednje, zakrivljeno proti desni malo dol. Kako se imenuje ta črka? Napravimo jo vsi v zraku in povejte, kako sem jo napravil! Pisanje črke c na tablice, spoznavanje tiskane črke c, primerjava s črko č.

Pisana in tiskana sestava že znanih črk v zloge in besede: lo, ne, ec, nec, lo-nec, mo-lim, li-ce, ce-li, itd.

G. Petje.

Učitelj pokaže črko e, ter vpraša: Kako se imenuje ta črka? Kdo še zna pesmico o črki e? Vstanite, zapojmo, e, e, e, e, e, itd.

Razlaganje in učenje na pamet pesmice o črki o, v Začetnici str. 60.
(Dalje sledi.)

Pogovori o sadjoreji.

(Spisuje J. Juvan.)

(Dalje.)

III. Kako se drevesca drugo in tretje leto oskrbljujejo. — Vrtna šola.

Kako se drevesca presajajo in obrezujejo.

Zaželjena nedelja se približa. Blaž je komaj čakal, da je predpoldne minilo. Proti štirim je že po vrtu hodil in pogledoval, od ktere strani se bo Slaparjev Janez prikazal. Zadnjič ga zagleda. Od veselja mu srce bije, maha mu naproti in ga že od daleč pozdravlja: Dober dan, Janez! Težko sem vas pričakoval, — mislil sem že, da vas ne bo. Prav, prav, da ste prišli! Kaj ne, danes mi bote spet od sadjereje kaj povedali?

Jan.: Kako pa, zato sem prišel. Ali ste si zadnjič vse dobro zapomnili?

Bl.: Tako dobro, da zdaj bolje vem, kot vi.

Jan.: Dobro, dobro! me veseli, da imam tako pridnega učenca.

Bl.: Le pojdiva hitro na najin prostor!

Blaž pelje Janeza na ravno tisto mesto, kjer sta v nedeljo sedela, ker mislil je, da bi si drugej ne zapomnil tako.

Pripeljavši ga tje, reče mu, naj se vsede in gre ročno po bokal vina in nekoliko belega kruha. Nazaj pridši, pravi: Tukaj malo pijte, da se ne naveličate govoriti. —

Zadnjič so bila naša drevesca že eno leto stara. Kako jih bom pa zdaj drugo leto oskrboval?

Janez se prav glasno zasmee, ker vidi soseda Blaža tako vnetega in pravi: No! drugo leto boste imeli malo opraviti. Drugo leto se drevesca, ako so močna, otrebijo, to je, porežejo se jim gladko vse postranske vejice ali mladike. Pri jabelkih in hruškah se tudi vrh do petega najboljšega popka prikrajša. Nož zato mora biti oster, nastavi se na drugo stran popka, in se poprek nad popkom vrh odreže, da ravna mladika iz njege zraste.

Zapomnite si pa, da vrh smete le pri jabelkih in kruškah prirezati, pri drugih drevesih ne, sicer bi se posušila, ker imaje preveč mehek les in velik stržen. Potem se drevesca še plevejo in okopavajo, o suši se jim pa tudi priliva. Če kako drevesce prav slabo raste, se izpuli, da ima drugo več prostora.

Glejte, Blaž! zdaj so vaša drevesca dve leti stara.

Bl.: Drugo leto sem imel pa res malo ž njimi opraviti.

Janez, pijte! pijte!

Janez ga kupico zvrne, potem pa pravi: Ali greva zdaj naprej na tretje leto?

Prosim, prosim! Saj mislim, da jih bom tretje leto tudi hitro obdelal.

Jan.: Ne, ne! tretje leto vam bo dalo veliko dela.

Bl.: Oho! — Vendar le naprej!

Jan.: Ko drevesca dve leti stara postanejo, velika so že tako, da se morajo presaditi, — pa vendar še ne na tisti kraj kjer bodo enkrat velika stala.

Bl.: Seveda, — zdaj so še majhna. Kam pa jih bom vendar zdaj presadil?

Jan.: Najpred je res treba za pripraven prostor skrbeti, kateri se potem „vrtna šola“ imenuje. Vrtna šola mora biti na solnčnem prostozračnem kraju, prepusta zemlja ne sme biti, pa tudi ne premastna; najboljša za to je kaka njiva ali zelnik, — pa ne sme biti vnovič gnojen. Ta prostor morate dobro prekopati in prst zrahljati in poravnati.

Bl.: Že zastopim! Kdaj pa moram mala drevesca tje presajati?

Jan.: To se lahko godi od Vsehsvetnikov do sv. Jurja. Češplje, češnje, orehi in kostanji se presajajo jeseni, ali pa po zimi, ker zgodaj poganjajo; tudi za jabelka in hruške je dobro, če se jeseni presade, ako ni ilovčina prest, da se že po zimi primejo.

Bl.: Že vem. Jabelka in hruške se smejo pa vendar tudi spomladi presajati; kako se pa to dela?

Jan.: Drevesce morate prav globoko spodkopati, da mu korenin preveč ne ranite, — potem mu porežete vse dolge korenine; posebno se zelo prikrajša tista korenina imenuje; ta se komaj eno dlan dolga pusti. Potlej morate vse postranske vejice gladko porezati, in pri vseh drevescih do najboljšega popka vrh prikrajšati.

Kako se vrh odreže, sem vam že pokazal.

Zapomnite si pa dobro, da se pri orehih in kostanjih vrh nikdar ne sme odrezati, in da se presaja le kak tih, oblačen dan, sicer bi se koreninice preveč osušile.

Bl.: Tedaj bom drevesca izkopal, obrezal, potem pa posadil — kaj ne?

Jan.: Se ve da. Drevesca morate zdaj v vrsti po dva čevlja vsakebi in pol čevlja globoko posaditi. Ko ste jame izkopali, postavite drevesce vanjo, paravnajte korenice na okroglo in dobre, drobne prsti na-nje posujte in drevesce potesite, da se prst okoli koreninic zgosti. Potem drevesce zasujte, prst okoli drevesca poravnajte in pri deblu malo pritlačite, da bo poglobljena namreč da se bo lože deževnica vanjo lovila.

- Bl.: Kako bom pa zdaj vrtno šolo — kakor vi pravite — obdeloval?
- Jan.: Ta bo dala malo dela do cepljenja. Kedar se plevel prikaže, grede hitro okopajte, kajti plevel drevescem iz zraka in iz zemlje živež krade.
- Bl.: Kaj drevesca tudi jedó, ker nekaj o živežu govorite?
- Jan.: Saj sem vam že pravil, da drevesca nekako živo; in kar živi, živeža potrebuje. Ako zapazite, da kako drevesce krivo raste, h količku ga privežite. Porežite mu tudi vse tiste popke, iz katerih hočejo postranske mladike rasti, da se lepa, gladka koža naredi. Ako je pa kakšno debelce precej šibko, pustite mu eno ali dve postranske mladike še eno leto rasti, da se deblo okrepča; čez eno leto jih morate pa odrezati; sicer bi pozneje z obrezovanjem drevescu prevelike rane napravili.
- Bl.: Pijte, pijte, Janez! — Zdaj pa, ker še solnce ni za goro šlo mi povejte, kako se boljše cepi, kakor jaz znam, — ker ste že v nedeljo rekli, da moje cepljenje nič ne velja.
- Jan.: Res ni slabšega cepljenja od vašega; tudi bi mogli dolgo čakati, preden bi bila vaša drevesca tako debela, da bi se lahko v sklad cepila.
- Bl.: Ali mislite, da bi se drobnejša tudi cepiti mogla?
- Jan.: Se ve da — da so le debela kakor gosje pero, to je, kakor prst majhnega otroka. — Že drugo leto boste lahko cepiti začeli:
- Bl.: Če je pa taka, dočakal bom še jaz lahko sad.
- Jan.: Zakaj bi ga ne? Koliko ste stari?
- Bl.: Sam dobro ne vem — mislim okoli petdeset let.
- Jan.: No! kaj je to? Če vas Bog le še nekaj let živeti pusti, vživali boste še sadje tih drevesc. Videli boste, kako lepo drevje bo to!

IV. Kako in kedar se z nakladom cepi. — Kako se povoščeni trakovi pripavljajo — Kako se cepivni vosek nareja.

- Bl.: Jaz se ga zeló, zeló veselim. — Tedaj povejte mi še v kratkem, kako se cepi, če so drevesca še tako drobna?
- Jan.: Dokler so drevesca še majhna, cepijo se po dvojem načinu.
- Celo zimo do pomladi, dokler zelenja ne poganja, cepi se lahko tako le: Odrežite vrhu žlahtnega drevesa, naj bo staro ali mlado, da je le zdravo, enoletno mladiko z lepimi popki za cepič; potem ga na debelem koncu z ostrim peresnim nožičem — pogledjte ga tukaj — sprekoma en palec dolgo od ene strani do druge odrežite. To boste v prvem hipu dobro storili, kedar boste imeli že vajeno roko; sicer cepič še obrezujte, dokler ni lepo gladek; potem prikrajšajte cepič od zgorej doli, da bo le dva ali tri popke imel.
- Bl.: Ali ni dobro, da ima cepič veliko popkov? Saj potem takem še več mladik požene.
- Jan.: To ni dobro. Ako več mladik požene, slabše rastejo, ker imajo premalo živeža; zato je bolje, da jih je manj. Tudi do jeseni ne dozore, po zimi zmrznejo in se posuše,
- Bl.: No, no! prav imate, — zato je po mojem cepljenji tako slabo raslo, ker sem vse popke puščal, pa še prav dolge cepiče sem iskal.

Jan.: Se ve da. — Potem pogledjte, kje je drevesce, ki ga hočete cepiti, s cepičem enako debelo. Tam tudi divjak od spođej gori postrani en palec dolgo odrežite tako, da bosta imela cepič in divjak enako velike rane.

Ko se vkup naložita, mora pri obeh biti les na lesu in koža na koži, da se nič rane ali belega ne vidi.

Drevesce se pa le eno ped nad zemljo, in tam, kjer ima gladko kožo, prireže. Lahko tedaj veste, kako velika drevesca se po tem načinu cepiti morejo. Vendar se tudi velika drevesa po vejah tako cepiti dajo.

Bl.: Jaz bom s tem cepljenjem preveč drevesec pokončal; zakaj če bi divjaku preveliko rano naredil, manjše mu narediti ne morem, in cepiču ne več.

Jan.: Tudi velja, če je prav cepičeva rana ožja od divjakove, da se le na eni strani koža na kožo prileže, pa drugi del rane se mora z voskom zamazati.

Bl.: Kaj pa potem naredim, ko sem cepič in divjak prirezal?

Jan.: Zložite ju tako skupaj, da koža na koži leži, in povijte ju od zgorej doli s povoščenim trakom ali s takim papirjem, ki je trakove širokosti in poldrugo ped dolg.

Poviti jih morate pa prav trdo in pazite, da se nič ne premakne. Cepiču morate tudi na vrhu rano z voskom zamazati.

Bl.: Kako se pa povoščeni trakovi pripravijo?

Jan.: Tako le: Drevni vosek razpustite v kaki glinasti posodi, potegnite trak skozi, in ga zopet opolznite, da le malo masten ostane. Takih trakov si lahko veliko pripravite, ker jih lahko hranite, dokler hočete.

Bl.: Kakšen je pa drevni vosék?

Jan.: Drevni ali cepivni vosek naredite tako le: Vzemite rumenega voska, kakoršnega čbelarji imajo, ravno toliko ali pa še enkrat toliko očiščene smrekove smole in toliko ali pa polovico trpentina kakor voska. Vse te tri reči raztopite, v mrzlo vodo vlijte in potem iz tega z roko štručice naredite.

Če se vam bo vosek preveč posučil, pridenite mu pri rabi malo laškega olja.

Bl.: Smem li namesto olja masti pridjati ali pa ga se slino omehčati?

Jan.: To pa nikoli ne! kajti vsaka mast kakor tudi slina je strup drevesu. Tudi cepiče ne smete nikoli sliniti.

Bl.: Glejte! jaz sem pa pri cepljenji vselej cepiče slinil.

Jan.: Zato imate tako slabo drevje.

To le si tudi še zapomnite: Ko bo cepič dobro ozelenel, morate mu trak malo odvozlati, da ležej sok teče; popolnoma odvezali ga še le boste, ko bo cepič dobro dlan dolgo ali še daljo mladiko pognal, sicer bi pri prvi sapi odletel.

Bl.: Popred ste rekli, da morem cepič vrh žlahtnega drevesa iskati; ali bi ne bile lepe mladike postranskih vej tudi dobre za cepiče?

Jan.: Ne, te ne veljajo, ker se le po svoji navadi navzdol ravnaajo in kviško rasti nočejo.

- Bl.: Jaz sem pa že večkrat s takimi cepiči cepil, pa nisem vedel, od kod to pride, da so se mladike tako proti tlem ravnale.
Povejte mi vendar, kako se to cepljenje imenuje!
- Jan.: To se pravi z nakladom cepiti ali poročiti.
- Bl.: Kaj ne, zdaj sva se že zgovorila, kar je pri tem cepljenji vedeti treba?
- Jan.: No, jaz mislim, da boste zdaj vendar z nakladom cepiti znali!
- Bl.: Se ve da, saj imam dobro glavo, če sem ravno že star.
- Jan.: Kaj zmirom od svoje starosti pravite, saj imam jaz še bolj sive lase kot vi. pa si mislim, kakor da bi bil še le kakih pet in dvajset let star.
- Bl.: No, no, pa pustiva naša leta, saj se vsak človek stara. Pijva ga, saj tam ga ne bova. —

(Dalje sledi.)

Sreča v nesreči.

(Ljudska pripovedka.)

Imela sta mož in žena kravo, ki bi bila prav rada prodala, ker se je bila že postarala in vse zobe zgubila tako, da ni moglo več sena griziti, toda noben kupec noče priti po njo. Nekega dne, ko je bil ravno v bližnjem trgu sejem, reče žena možu: Ženi kravo na sejem, in glej, da jo prodaš, če tudi polovico manj dobiš, ko je vredna. Mož se brž napravi na pot ter žene rujavko na sejem. Na potu ga sreča deček, ki je kozo na pašo gnal. Mož ga popraša, če bi hotel dati kozo za njegovo kravo. Deček se zgovarja, da koza ni toliko vredna, kakor krava. Nič ne de, pravi mož, da le „kupčija“ gre naprej, ter mu da kravo za kozo. Ko gre dalje, sreča ga žena, ki je nesla petelina. Mož jo kar praša, če bi hotela dati petelina za njegovo kozo. Ko pa žena pravi, da petelin ni toliko vreden kakor koza, jo mož prisili rekoč, da nima doma nobene ure, torej bi petelina jako potreboval.

Vesel, da je tako dobro barantal, verne se mož domu, ter sreča dečka, ki je nesel koš gnoja. Lej ga, misli si, gnoj bi pa jaz ravno potreboval; zdaj bo prišel čas setve, gnoja pa nimam, da bi pognojil njivo. Pomisli si tedaj malo, ter da petelina za gnoj. Ko dalje proti domu korači, bilo mu je zelo vroče, in koš ga je jako tiščal; postavi ga tedaj na tla tik malega potoka. Toda koš se zverne, ter se zavalj v potok. Malo je manjkalo, da tudi njega ni za seboj potegnil. Mož pusti koš v vodi in gre prazen domu. Ko gre mimo štacune, praša ga tergovec, kako je barantal, in mož mu vse pove od konca do kraja. Sto goldinarjev stavim, pravi tergovec, ko je kmet skončal, če te ne bo doma žena naklestila, ter se poda ž njim, da bi slišal, kaj mu bo ona rekla. Ko kmet pride domu, pove ženi, kako je barantal, in kako mu je nazadnje koš v potok padel, ter še skoraj njega s seboj potegnil. Žena pa sklepe roke ter pravi: Hvala Bogu, da si le zdrav domu

prišel, in da te ni koš za seboj potegnil, kravo bova že pozabila, saj še imava toliko, da si drugo kupiva. Tergovec je moral dati, če tudi ne rad, sto gol-dinarjev in kmet si je kupil zopet drugo kravo.

N.

Dopisi.

Celje. Dokler so trajale vesele, pa prekratke počitnice na ljudskih šolah, se je iz šolskih krogov le malo kaj slišalo o kakem živahnem gibanju. Tudi društveni učiteljski zbori so počivali, le toliko se sliši, da nameravajo odlični udje večih slovenskih učiteljskih društev na to delati, da se osnovi za slovenski Štajar slovensko učiteljsko društvo ali učiteljka zaveza, ktera bo obsegala vsa slovenska okr. učiteljska društva na Štajarskem. Na ta način postanejo slovenski učitelji neodvisni od nemške učiteljske zaveze, ktera jim v narodnem obziru ni prijazna. Tedaj bo naše učiteljstvo samostojno in bo za se in po svojem delalo, kakor mu velevalo pedagogična in didaktična načela. Da zamore taka učiteljska zaveza toliko uspešneje in s toliko večjo veljavo delovati, se je nadjati, da se ji pridruži učiteljsko društvo vsakega slovenskega okraja na Štajarskem, ter se v njej po svojih za to voljenih udih zastopa. Tu se bo marsikaj važnega za slovenske šole rešilo, kar še do zdaj rešitve čaka ali na kar se še mislilo ni. Pri naših ljudskih šolah se mora še dosti preurediti, da bodo to, kar edino ljudske šole biti morajo. Vse to se bo po slovenski učiteljski zavezi poravnalo, pa tudi to odpravilo, da se od ljudske šole več ne zahteva, kakor je storiti dolžna ali kakor ji je storiti mogoče. Neopravičeno je, če se našim ljudskim šolam očita, da niso zmožne svojih učencev za srednje šole pripravljati. Takemu neopravičenemu očitaniu bo slovenska učiteljska zaveza gotovo v okom prišla in dokazala, kaj je ljudski šoli storiti in kake morajo biti srednje šole, ktere svoje učence iz slovenskih ljudskih šol dobivajo. Take in enake stvari se bodo v tej učiteljski zavezi tudi obravnavati morale, kar gotovo brez uspeha ne ostane. Če se slovenska učiteljska zaveza na Štajarskem osnuje, se lahko enaki osnujete tudi na Primorskem in Kranjskem; da bi se na Koroškem slovenski učitelji v slovensko učiteljsko društvo združili, želimo pač vsi učitelji v drugih slovenskih krajih. Po tem bi imeli učitelji v posameznih slov. pokrajinah okrajna učiteljska društva in učiteljske zaveze, ktere bi pa iz raznih kronovin zopet v vedni dotiki bile, ter tako tehtno in uspešno vse važne šolske zadeve reševale. Za uspešneje delovanje takih učiteljskih zavez bi moral biti poseben časnik ali za vsako zavezo posebej ali pa za vse skupaj, kakor bi to potreba nanašala. Za izpeljavo tega podvzetja je pred vsem treba, da se ta reč najpoprej v posameznih učiteljskih društvih temeljito pretresuje ter jeden ali dva ude kot zastopnika izvolita, ktera se imata potem na kakem določenem kraju z zastopniki drugih društev sniti in ž njimi dalje korake k slovenski učiteljski zavezi storiti.

Novice in razne stvari.

(**Presvitli cesar**) je podaril 150 fl. za razširjavo šole v Zdolah.

(**Paralelni razredi**) zavoljo prevelike množice učencev se bodo vpeljali v Lučanji, Arveži in pri sv. Ropretu v slov. goricah.

(**Okrajni šolski nadzorniki**) na Kranjskem so se imenovali sledeči gospodje: Thuma za postojnski, Spintre za kočevski, Wurner za kerški, Pirker za kranjski, baron Taufferer za litijski, Gerkman za logaški, Keše za radoljski, Vodeb za novomeški, Žumer za kamniški, Jeršinovec za črnomeljški šolski okraj, Levstik za ljubljansko okolico in Gariboldi za Ljubljano.

(**Nova šolska poslopja**) imajo v Šiški pri Ljubljani in v Kamniku na Kranjskem, na Štajarskem pa v Cvenu, ktera so se letos slovesno odperla.

(**Družba sv. Mohora**) v Celovci je letos svojim udom razposlala 6 lepih knjig in sicer: Koledar za leto 1883, Slovenske Večernice za poduk in kratek čas, 36. zvezek, Naše škodljive živali, 3. snopič, opisal prof. Erjavec, Občna zgodovina, 9. snopič, spisal ravnatelj Josip Staré, Križana usmiljenost ali življenje sv. Elizabete, poslovenil po dr. Alban Stoleu p. Hrisogon Majar in Življenje Marije in sv. Jožefa, 1. snopič, popisal Janez Volčič. — Ta družba ima letos 527 dosmertnih in 23947 letnih, tedaj skupaj 24474 udov. Dohodkov je imela 25352 fl. 65 kr. in stroškov pa 25278 fl. 98 kr. — Marsikatera šola na Slovenskem se še kot ud te družbe pogreša, dasiravno za šolske knjižnice dosti lepih in primernih knjig vsako leto izdaja. 6 tolikih in tako dobrih knjig za en goldinar, kaj še more biti ceneje?

(**Na gimnaziji v Kranju**) je letos v treh razredih 91 učencev; v I. razredu jih je 39; ta prikazen opravičuje nado, da bo število učencev na tej gimnaziji naraščalo, spričuje pa tudi to, da so ljudske šole na gorenjskem dobre, ker vsako leto več za srednje šole sposobnih učencev odgobjijo.

(**Učiteljska služba**) v Kebelnu, IV. plačilni razred sè stanovanjem, je do 15. t. m. razpisana.

(**Štiridesetletnico**) učiteljskega službovanja obhajajo v tem mesecu sledeči gospodje: Ivan Mikločič, vadniški učitelj v Mariboru, France Rošker, nadučitelj v Lembahu, Jožef Majcen, nadučitelj pri sv. Tomažu pri Veliki nedelji in France Vindiš, nadučitelj v Slov. Bistrici. — Tem gospodom izrekujejo njihovi čestilci in prijatelji, pa tudi Popotnikovo uredništvo prav serčne čestitke!

(**Viteški križ**) Franc Josipovega reda je podelil presvitli cesar za pre-mnoge zasluge gospodu Francu Juvančiču, častnemu kanoniku in dekanu pri Novi cerkvi.

(**Šola, glasilo goriških**) učiteljev ima v drugem zvezku sledečo vsebino: Vodnik kot učitelj, Pismeno soštevjanje celih števil, Opazke iz šole, Obraz iz učiteljskega življenja, O šolskem birokratizmu, Šolski ogled.

Spremembe pri učiteljstvu.

Na Štajarskem: G. Fr. Vrečko je postal nadučitelj v Št. Ilu pri Slov. Gradci, g. Mart. Logar učitelj v Št. Lenartu (laški šolski okraj), g. Jan. Robič nadučitelj pri sv. Vidu (ptujski šolski okraj), g. Jvan Grebenec učitelj pri sv. Duhu (ptujski šolski okraj), gpdč. Frančiška Reierschütz podučiteljica v Loki pri Zidanem mostu, g. G. Majcen podučitelj na c. kr. vadbici v Mariboru, gpdč. Barb. Höchtl zač. učiteljica v Braslovčah, g. Ljud. Arnhart je prestavljen iz Ptuja v Mürzsteg, g. Gustav Vodušek je postal nadučitelj v Globokem, gspdč. Karolina Peer stalna podučiteljica v Petrovčah, g. Jož. Seyfried pride kot zač. uč. v Ščavnico; začasni podučitelji so postali gospodje: V. Zupan pod Prežinom, A. Zabukošek v Braslovčah, J. Černko v Jarenini, B. Tominec v Št. Ilu (marib. šolski okraj), J. Hauptman v Ormužu, A. Kristl pri sv. Martinu na Pohorji, F. Sadu v Št. Jurji na Ščavnici, J. Moder v Št. Jurji na Pesnici, L. Vogrinec pri sv. Barbari poleg Vurberga; A. Vogrinec v Središči in J. Svetlin v Kamci.

Na Kranjskem: G. Val. Burnik je postal nadučitelj v Kamniku, g. Jos. Franke nadučitelj v Stopičah, g. Jan. Tomažič učitelj v Nevljah, g. Jan. Krulec začasni učitelj na II. mestni šoli v Ljubljani, g. Avg. Arselin začetni učitelj v Dupljah; začasni učitelji so postali še gospodje: K. Benedek na Brezovici, A. Kadunec v Škocijanu pri Turjaku, Fr. Kugler v Langenthonu, E. Müllner pri Devici Mariji v Polji, G. Spetzler v Gorjah, Maks Tomic v Maverlah, Jos. Windisch v Schöffleinu, Janez Ziegler v Policah, Jakob Furlan na prvi deški šoli v Ljubljani, gpdč. M. Kobilica na dekliški mestni šoli v Ljubljani; g. Cetelj pride za učitelja v Stopiče in upokojeni g. J. Ukmar v Kranj.

Domovinoslovje

za slovenske ljudske šole spisal I. L. v drugem popravljenem natisu z dvema zemljevidoma se dobi po 20 kr. pri Ivan Leon-u, tiskarju v Mariboru.

Popotnikov prvi in drugi tečaj

se dobiva po znižani ceni za 2 gold. 10 kr. tečaj pri založništvu v Celji.